

Сынама
3 харчы

Сессияда депутаттардан ураты
ыгырылгалдар: Саха АССР Вер
ховная Советынын депутаттара, сель
советтар исполкомнарын председа
теллэре, совхозтар директордара,
предприятиялар, гэрэлтэлэр уонун
учреждениелар сайааһаччылары.

Девизпит: «Үрдүк онгорумтуолаахтык, хаачыстыбалаахтык!»

Оройуон үлэһиттэрин 1986 снлга СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ ЭБЭҺЭЭТЭЛИСТИБЭЛЭРЭ

Оройуон үлэһиттэрэ хаан-уруу Коммунистическэй партия дойдуну экономическэй уонна социальнай сайыннарыыга туруорбут сорууктарын летка бастагы сылгы соруудахтарын үлэ бары көрүгүнэрин толорор уонна аһары толорор туһугар маннык үрдэтиллибит социалистическэй эбэһэтэлистибэни ылыналлар:

ТҮА ХАҔААҢЫСТЫБАТЫГАР

Сыл бүтүүтүгэр ынах сүөһү ахсаанын 18260-та, ол иһиттэн ынагы 6760-та, сылгы ахсаанын 12000-та, ол иһиттэн бизни 6400-кэ тиэрдэргэ.

Биир фуражнай ынахтан үүтү ыаһын 1525 кг тиэрдэргэ, эбэтэр 1985 сыллаабытаабыр 75 кг үрдэтэргэ. Государствога 9250 тонна үүтү, ол иһиттэн 60 бырыһыаннын бастагы суортаабынан, туттарарга.

Мэччиттаны уонна күһүнү уотуну тупсаран туттарыллар ыччат сүөһү орто ыаһын 325 кг тиэрдэргэ, 80 бырыһыантан итэбэһэ суодун үрдүк уобуулаабынан туттарарга, государствога 2650 тонна эти атыллырга.

Сүөһү боруодатын тупсарар, бородууксуйаны ылымны үрдэтэр иһиттэн ынахтары уонна тыһаастары буоһатыы саҥа технологиятын олохтуурга. Ыһарэй деловой тахсытын 70 бырыһыанга, кудуну деловой ылымны 78 бырыһыанга тиэрдэргэ, онон бу көрдөрүүлэри 1985 сыллаабытаабыр туһааннаабынан 8 уонна 10 бырыһыан үрдэтэргэ.

Түүлээһи туттарыы былаанын 25 тыһ. солкуобайынан аһарарга.

Бааһынаы оноруу агротехникатын тупсарарга, сүөһү аһылыга буоһар культуралар ыһымаары 2840 гектарга дээрн кэпэтэргэ. Ордукулаан болдомтону элбэх сыллаах оттору ыһыма ууарга, маннык анаан тааһаһар сир иһин 2900 гектарга тиэрдэргэ.

Общественнай сүөһүгэ 36000 тонна оту, 12000 тонна сүмэһиннээх аһылыгы бэлэмнииргэ.

Государствога былааны таһынан 100 тонна хортуппуу, 400 тонна оуруот аһы атыллырга.

Ғлары көтөбүүнү уонна таһаһаһы 2870 гектарга, күһүнү хоруууу 4170 гектарга тириэрдэргэ, онон аһылгы ыһыма бааһыналары толору бэлэмнииргэ. 30000 тонна органическай, 1000 гектарга минеральнай уобурдуулары киллэрэргэ.

ССКП XXVII съёһин достойнайдык көрсөр иһин социалистическэй куоталаһыма килрэм маннык үрдэтиллибит эбэһэтэлистибэлэр ылыныллылар:

— съезд аһыллар күнүгэр дээрн үүтү уонна эти атыллыаһын икки ыһаабы былааннарын толорорго, эбэтэр 700 тонна үүтү, 331 тонна эти туттарарга, ыччат сүөһүтүн 60 кг привесиларга, биир фуражнай ынахтан 275 кг үүтү ырга;

— түүлээһи атыллыаһын көртөллээһи былаанын толорорго.

ХИ ПЯТИЛЕТКА СҮРҮН КИРБИЛЭРЭ

Агротехниканы төрдүттэн тупсаран сиртэн бородууксуйаны ылымны үрдэтэргэ. Пятилетка бүтэһик сылыгар сүөһү аһылыгар анаан бааһынаһтан 13—15 тыһ. тонна сүмэһиннээх аһылыгы, гектарга 10 центнер бурдугу ыларга. Элбэх сыллаах оттору ыһыма 5000 гектарга, тиэрдэргэ 25 тонна иһиттэн сүөһү иһиттэргэ 10000 тонна аһылыгы соротууулаабырга. Онон пятилетка бүтүүтүгэр бааһынаһтан 9800 тонна аһылык единнатын ыларга.

1990 снлга биир фуражнай ынахтан 1720 кг үүтү ырга, туттарыллар сүөһү орто ыаһын 350 кг тиэрдэргэ.

НОРУОТ ТУТТАР ТАБААРДАРЫН УОННА ОҢОҢУ ОҢОРУУГА

Норуот туттар табаардарын онорууу кэнэтэн уонна өҥөнү оноруу кэлим программаны олоххо киллэрэн оройуон промышленноһыгар 1985 сыллаабытаабыр табаарнай бородууксуйаны онорууу 3,6 бырыһыаннаан, бородууксуйаны батырыны 2,9 бырыһыаннаан улаатыннарарга.

Норуот туттар табаардарын онорон таһаарыны 670 тыһ. солкуобайга тиэрдэргэ, эбэтэр 1985 сыллаабытаабыр 6,3 бырыһыан үрдэтэргэ, ол иһиттэн культурнай-бытовой табаардары 290 тыһ. солкуобайдаабы онорон былааны 8,8 бырыһыан аһарарга, иһин 1985 сыллаабытаабыр 2,8 бырыһыан үрдэтэргэ.

Үт бородуукталары онорууу уонна ассорти мены кэпэтүүн ааспыт сыллаабытаабыр 2,1 бырыһыан, сыта суох бородуукталары онорууу 1,8 бырыһыан үрдэтэргэ.

Өҥөнөн хаачыһымын 1985 сыллаабытаабыр 10,4 бырыһыаннаан үрдэтэргэ. Розничнай табаар эргирин былаанын толорорго, общественнай аһылык кэмэйин 6,7 бырыһыан үрдэтэргэ.

ССКП XXVII съёһе аһыллар күнүгэр дээрн табаарнай бородууксуйаны оноруу уонна батырын, норуот туттар табаардарын оноруу, розничнай табаар эргирин уонна өҥөнү оноруу икки ыһаабы былааннарын толорорго.

ПЯТИЛЕТКАНЫ ТҮМҮКТҮҮР КИРБИЛЭР

Норуот туттар табаардарын онорууу пятилетка устата 26 бырыһыан үрдэтэргэ, ол иһиттэн культурнай-бытовой табаардары уонна дьэбэ-уоска туттуулар маалары онорууу—22 бырыһыан, табаарнай бородууксуйаны онорууу уонна бородууксуйаны батырыны—туһааннаабынан 14,6 уонна 13 бырыһыан. Пятилетка бүтүүтүгэр иһиттэһинэ биир киллэһигэр 56 солкуобайдаах өҥөнү онорорго, эбэтэр 27 бырыһыан улаатыннарарга, розничнай табаар эргирин 2 бырыһыаннаан үрдэтэргэ.

Иһиттэһинэ транспортнаа хаачыһымын тупсарарга. 1987 снлга пассажирскай автохозяйство филиалын тэрийэргэ. Салтык суолунаа пассажирдары таһымы кэпэтэргэ.

КАПИТАЛЬНАЯ ТУТУУГА

Быһыы бэдэрэһинэ тутар тэриһтэлэр күүстэрин 3739 тыһ. солк. тутар-тангар үлэлэри толорорго, эбэтэр иһин ааспыт сыллаабы таһымтан 45,1 бырыһыан үрдэтэргэ. «Якутсельстрой» мехулааһынан 1895 тыһ. солк., «Якутсовхозстрой» мехулааһынан 1844 тыһ. солк. тутар-тангар үлэһи толорорго. Сыл устата 5000 квадратнай метр иһинээх олорор дьэһэлэри, ол иһигэр совхозтар күүстэрин 3400 квадратнай метр үлэбэ киллэрэргэ (хас биирдэн совхоз 10-нуу квартираны үлэбэ киллэһигэр). ССКП XXVII съёһе аһыллар күнүгэр дээрн тутар-тангар үлэлэр икки ыһаабы былааннарын толорорго.

ПЯТИЛЕТКАНЫ ТҮМҮКТҮҮР КИРБИЛЭР

Уон иккис пятилетка сылларыгар тутар-тангар үлэлэри тепподрядынан 2,7 төгүл, совхозтарга хааһыстыбанын ыһымаан 1,5 төгүл улаатыннарарга.

12 тыһ. квадратнай метр иһинээх олорор дьэһэлэри, 1488 миһтэбэ оһуолаары, ол иһигэр 784 миһтэбэһэ Чурапчы орто оһуолаатын, 400 миһтэбэһэ орто тэриһтэлэрин, 800 миһтэбэһэ кулууптары, 2340 төбөһө хотоннору, совхозтар иһинэригэр 100 миһтэбэһэ оһуобойдары, Чурапчы сэлэһинэһигэр. Олох-дьаһах дьэһиттэ, 13 №-дээх СПТУ-га үөрэнэр мастерскай, «Сельхозтехника» холбоһукка өрөмүөннүүр-механическай мастерскай, 140 единиһааһа гараж-стоянкаһа, Чурапчыга мехулааһынан бойлаһы, 5 тонна кыам таһаар пекарняны, кулинарнай-кондитерскай сызгы, автостанцияны үлэбэ киллэрэргэ.

НАУЧНАЯ-ТЕХНИЧЕСКАЯ САЙДЫГА, КЭМЧИЛЭЭҺИННЭ

Производствоны сайаһыны бары өтүнүн тупсарарга, үлэһи тэрийин прогрессивнай ыһымааларын кэпэтүү олохтуурга, материальнай, сырьевой уонна оттук-энергетическэй ресурстары кэмчилээһини күүһүрдэргэ, иһинээх олоһуран 1986 снлга үлэ онорумтуотун промышленноһка 1,0 бырыһыан, тутууга 1,5 бырыһыан, тыһа хааһыстыбатыгар 1,0 бырыһыан үрдэтэргэ. Сүөһүтүгэр 46 бырыһыаннара, хонуу үлэһиттэри 90 бырыһыаннаа биргээдэнэ бэдэрэһинэ үлэһиттэри ситиһэргэ.

Механизатордарга уматк-оһууохтуур матырыйааллары кэмчилээһиннэ лицевой снеттары олохтуурга.

6 типовый кормопекарни тутарга, ынах сүөһү фермалары 12 бырыһыаннаан кэлиһик механизацияларга.

Уон иккис пятилетка устатыгар производствоны тэрийиннэ маһыһтары ситиһэргэ. 16000 сүөһүгэ ууну электричествоһа иһитини, хотон микроклиматтын тупсарыны, маһы тэһини мехулааһынан 20 бырыһыан үрдэтэри, сүрүн үт заводтарыгар уонна ары сыахтарыгар саҥа оборудованиелары киллэрэри, промкомбинатка

мебеллэри отделкалааһын линиятын олохтуурга, «Якутсельстрой» мехулааһыгар олорор дьэһэлэри панелларын тутууу, тутар-тангар үлэлэргэ КВ-100 краны туттары, промкомбинатка, «Сельхозтехника» холбоһук өрөмүөннүүр-механическай мастерскайга, оройуоннаабы типографияга уонна эти үт комбинатыгар үлэһи нурмалааһыны тупсарары, промышленноһка уонна тутууга бары рабочаһы үлэ биргээдэнэ ыһымаан биир кэлим нэрэһигэр киллэрэри.

Норуот хааһыстыбатын бары салааларыгар кэмчилээһини режимни күүһүрдэргэ, сыл аһын иккиһин күн кэмчилээһини уматыһыма, сүрүн тутуу матырыйаалларын үлэһигэр, 44 тыһ. киловатт-час электрэнергияны, 13,6 тонна автобензини, 21,8 тонна дьэһэлэһи уматыһы, 17,5 тыһ. солк. тутуу матырыйаалларын кэмчиллэргэ. Бородууксуйа бэйбэ туар сыанатын промышленноһка 1,0 бырыһыан, тутууга 2 бырыһыан, тыһа хааһыстыбатыгар 0,7 бырыһыан наматтарга, ол түмүгэр 100 тыһ. солк. барсы ыларга. Бары совхозтарга ис-хааһыстыбанын ахсаанын хонтуруолааһын чековой көрүгүн олохтуурга.

НОРУОТ ҮӨРЭБИРИИТИГЭР, ДОРУОБУУА, ХАРЫСТАБЫЛЫГАР, КУЛЬТУРАҒА, СПОРКА

Оһуола реформатын олоххо киллэһини салгырга. 1986—1987 сс. үөрэх дьыһыгар алта саастаах оһуору үөрүтинн саҥалаабырга, IX—X кылаастар үөрэнэһчиллэригэр 40 рабоча миһтэһи бэлэмнииргэ, иһин аһылыһыма хаһыма 90 бырыһыаннаан, уматыһыма күһнээх оһуолааһа уонна бөлөхтөргө оһо ахсаанын 1900-кэ тиэрдэргэ. VIII кылааһы бүтэрэһчиллэр 25 бырыһыантан итэбэһэ суохтар, профессиональнай-техническай училищеларга киллэрэһини ситиһэргэ. X кылааһы бүтэрэ 290 ыччаттары, сүрүннэһи, базовай совхозтарга, тэриһтэлэргэ баһылааһыт идэлэригэр производствода аттаран туруорбрга. Үрдүк, орто үөрэх заведенийларыгар үөрэххэ ыһымаан оһо баһатын учуоттаан, педсоветтар уонна туһааннаах комсомольскай тэриһтэлэр баһаарыларын былааннаахтык тэрийэргэ. Орто үөрэһинэ 120-тэн итэбэһэ суох үлэһигэр ыччаты хаһарга.

ССКП КК культурнай-сырдатар уонна спортивнай тэриһтэлэр иһиттэһинэһи культурнай хаачыһыма дьон иһигэр кэлиһи туһалаахтык аһаарыны тупсарыма таһаарбыт уураахтарынан слайдтаран, агитационнай-маассабай үлэ-көдүүһүн үрдэтэргэ. Культурнай-спортивнай комплекстары тэрийини салгыы ыһарга. 800 биһтэрдэри уонна диспуттары, 125 театриализованнай тематическай дьаһаллары ыһарга, биир иһтирээһтэһтэр кулууптары, 500 уусуран самодеятельность куруһуоктары үлэһтэргэ, арыма суох мероприятиялар аһааннаан элбэтэргэ, сатира, юмор жанрдарын сайыннарарга. Чэһин-чэбдик олох тэрийин кэпэтүү пропагандаллаһырга, Доруобуйа күһэһи кэпэтүү тирэһирэн ыһарга, хас биһрдн киһи спордунаа, физкультуранан умсугуһа дьариктанарын ситиһэргэ.

Киһи үлэһиттэ 1985 снлга ситиспит киллэрэһин өссө чингэтэргэ. (Киһилэр республикаһа таһаарбыт ыһырыларын чингэтэһтик толорор туһугар 640 тыһ. киһини киһинэһи хаһыахтарга, 91,5 тыһ. солк. былааннарын бөлбөһүн иһинэ толоруохтара).

Советскай киһи доруобуйатын арааһчылаһыма партия уонна правительство туруорар сорууктары олоххо киллэрэр туһугар иһиттэһинэһи 100 бырыһыан диспансеризацияларга, сэрэтэр үлэһи күүһүрдэн совхозтар рабочаһа маһыһыларын 5-бырыһыан аччатарга, 13500 киһини флюорографическай көрүүһүн хаһарга. «Киһи киллэһи» обществоһа оройуон олохтоохторун 40 бырыһыаннаан тардарга. Хас биирдн эмч үлэһитэ лекционнай пропагандаһа активнайдык кыттары ситиһэргэ (врачтар 10-нуу лекциялары, орто медицинскэй персонал 80 бэһиһтэһи оноруохтара). Арыма уонна таһаар киһи доруобуйатыгар буортутун итэбэһиһтэһтик арыһарга.

Иһиттэһи үрдэтиллибит эбэһэтэлистибэни ыһымаан туран, норуот хааһыстыбатын бары салааларыгар ССКП XXVII съёһин үрдүк көрдөрүү-дээх көрсөргө сорукунаабыт.

(Эбэһэтэлистибэ туһааннаах үлэ коллективтарыгар ыһылыһыта уонна норуот хааһыстыбатын бастыһыгарын сүбэ муһааһынан биир саһаанан биһирэмнэ).

БУКАТЫННААХТЫК БОБУОХХА

Тас дойдутаагы тыллар тылдьыт ара «мораторий» — бу калы төлөөһүнү правительствоттон быһыллыбыт болдьоһун уратылаах быһымы-майгы үөс-көһүнүнэн; айылда адыархайынан, сэринин, сытыганаах ыарыһа-рынан, финансовый кризисинин, о. д. а. сибээстэн улатыы дэн быһаарар. Ол эрэри аныгы политическай өйдөбүлгө бу тыл атын мана суолталанна. Билигин «мораторий» дьиниэ итин тас ханнык эмэ дыһаһан, холобур сэрин сэрин ханнык көрүүгүн тэтигин туруорууттан, атын өрүт батыһыа дэн эрэлиин быстах кэмэ аһаастааны өйдөнөр. Атын өрүт холобуру батыһадына, ол быстах кэмэстэн бастайаннайга кубулуйар.

Ааспыт сыллаагы атыр-даах ыйыгар Советскай Союз идэрнай дэлбэ төлөрүн бари көрүнүрүгэр (бэйлэтигэр) мораторий ылыммыта. Ити хардымны өгөрөрбүтүгэр билиги идэрнай сэрин сэрин са-на көрүнүрүн өгөрүүнү, билигин бааллары өссө күүһүрдүүнү тохтотор ба-данан салайтаргыһыт. Биллэн турар, СССР правительствота билиги дой-дубутун, арбаанылар сө-биллэннэрин күүһүрдө турдактарына, саата-сөбө суох хаалларарга төрүм-нөт, ол эрэри билиги сө-биллэннэ суолугар быһыты ууруу дьыалатыгар бэлэм-ини көрдөрүүхтүүн ба-рарыһыт. Уонна Холбо-бухтаах Штаттар итин атын идэрнай дерсанаалар билиги холобурбутун ба-тыһааларын көтөспүһүт.

1985 сыл атырдыах ыйын 6 күнүгэр, Хироси-мамы атомнай бомбала-ны 40 сыла туолбут кү-күгэр сааламмыт мора-торий болдьоо ахсынны 31 күнүгэр ааспыт. Хол-бохутаах Штаттар да-ны, идэрнай сэрин сө-төх атын дойдутар да-ны СССР көбүлээһинигэр ыттыспыһылар. Кинилэр бэйлэлэрин бойбобуой идэр-най итинилэрин сөгөттөн са-на көрүнүрүн боруу-баалаһынылар салгыт ыттылар. Манньык усу-луобууа билиги идэрнай боруубаалаһынылар тохто-тула сылдыбыт прог-

раммаларын олоххо кил-лэһингэ төһөр төлөрү быраамтаах этибит. Ол да буоллар билиги ити суолунан барбатыбыт. Холобухутаах Штаттар билиги көбүлээһини-гэр көлбөһоллоругар тол-куй булунаалларыгар эби-н болдьоо бэрэри сөтө-бүнөн аахтыбыт.

М. С. Горбачев тохсун-нуу 15 күнүгэрэ Саха-былыһыныгыгар, ууолаан, этиллэр: «Билиги ханнык ба-рарар идэрнай дэлбэ төлөрүгэрэ кэлэйдин мораторийытын үө ыйга утатабыт... АХШ бэйлэтин өттүгүн амыа идэрнай боруубаалаһыныгар тохто-

Аан дойду
ТЕМАТЫГАР
БЭСИЭДЭ

гор буоллаабына, манньык мораторий салгыты да-ны туһулуога. Билиги Хол-бохутаах Штаттар суол-тата аян дойдута кимгэ барытыгар ырылымчы кө-төр бу бачымага холбо-һоллоругар өссө төгүл атыт.

Саха советскай көбү-лээһини планета бүтүнүү билирбэллэни көрүстэ. Көбүлээһини чуолаан, үгүс дойдута р министрлэрэ, партийнай салайааччылар, билли-лээх общественнай дея-теллэрэ, дипломаттары уонна ученайдар кинир Сөбүлээһини эбингэ уон-на куттал суох буолуу-гар туһулууга суох комис-сия Делигэ (Индия) тох-сунуу бүтүүтүгэр мусту-бут учараттаах сессията эдэрдалэстэ.

Комиссия ылыммыт тү-мүк докумунугар СССР КН Генеральная секретары-нын Сайабылыһыната «саамай улахан болгомто-ну ылым сөп» дэн бө-лөтүнэ. Комиссия СССР-ы уонна АХШ-ы «сөби-лэһиннэ үлүһүйүүнү тох-тоор сыалынан быһаччы дыһааларга төһө ыла-ларынан түргэннэ сөбү-лэһингэ кинирсэргэ» ыгы-рда, онуоха «идэрнай боруубаалаһыныгар бари бүтүүн бобор туһунан адаас түргэннэ сөбү-лэһин бастагы учараттаах суолталаабын» ыйда.

«Кэпсэтүүлэр» чинчээр сыалынан, «дизитлар до-кумун автордар, — идэр-най сэрин сөтөххө госу-дарстволар ону борууба-лааһына хардарыта тү-бэрэйдилбит итиннэ бө-рөбүрүкэлэнэр ылахтаах мораторийы тутуһуох тү-сөтөхтэр». Саамай араас политическай көрүүлэри туһулар тас дойдутарда-ны деятеллэр бөдөн уон-на албэх представитель-стволаах бөлөхтөрүн по-зицията бу боппууоска Советскай Союз тутуһар позициятын илтирэ бү-түтүнүү уонна төлөрү сөп түбөһөр. Оннук бу-луохтаах да-ны: эбэ ил-теристэрин туруулаһан көмүскээн турар, билиги ханнык да-ны кыраас-таара сыаллары туту-скаппыт. Вэйлэтигэр эби-н ба-раран тураммыт, ону киһи аймааха бары-тыгар ба-рарыт.

Ситиһиллэр күннөх буоллабына, мораторий туһунан сөбүлэһини тө-лөрүүнү бөрөбүрүкэлэһин туһунан боппууоска тус-па тохтоуохха наада. На-ука уонна техника били-ги сайдыытыгар идэрнай дэлбэ төлөрүгүн аһа-аставар туһунан дуога-бардары ханнык ба-рарар кэһин идэрнай держа-валар хас биирдилэрин дыһаалларыгар баар на-циональнай техничес-кай средстволарынан нэ-бэрэстэ арыллан сөп. Ол эрэри американацтар ити кыра уонна «СССР били-гини албыһаады сөп» дэн кэһини көбөллөр. Ол иһин билиги өссө ала-ры ба-рарга быһаарыны-быт итиннэ мораторийы тутуһууга үөскүөхтэрин сөтөххө саарбаалаһыны-ры туоратарга миастел-лэр көнүрүтүл аан дой-дутаагы сорох эби дыһа-ларын туһунан дуога-бар-даһаа этибит.

Билигин Холбохутаах Штаттарга уонна кинилэр союстаахтарыгар билиги этгитиннэ илэр тибэрэ ханнык да ылымнарааха айылтаах сылтаах ордон хаалбата. Онтон аһааста-нылар биири эрө бө-лөтөн көрдөрүүн сөп: сөбүлэһиннэ үлүһүйүүнү тохтоуохтары адыс ба-барбаттар дьини.

А. КРАСИКОВ, (ССТА).

КРИВОШАПКИН Роман Христофорович

Коммунист, советскай-партийнай үлэһит, оройуон биир кырдыаас учуутала, Саха АССР норуотун хайааһыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, оройуон Бочуоттаах гражданина Роман Христофорович Кривошапкин уһун ыара-хан ыарыһыттан өлөн ту-рарата.

Роман Христофорович Чурапчы оройуонугар Болотто көһүлүгэр 1915 сыллааха быстар дьада-ны көргөһүтэ төрөөбүтэ.

1939 сыллааха Чурап-чытаагы педагогическай училищени бүтэрэн ба-ран, Якутскайдаагы Саха национальнай-бэйлэнай оскуолатыгар үөрөмүнэ, эт-хаан өттүнэ сайды-лаах курсаны командир-дар бөлөһүн көрбүтүгэр уонна салгы байыһынай үөрөххө ыппытара. Эдэр офицер үөрөһүн бүтэри-тэ Ада дойдуну көмүс-күүр Улуу сэрин са-лааммыта, Байыһынай бө-лөһүннэ бойбобуой коман-дир Ардааны фронтка сэрингэ кинирбэтэ. Кини бойбобуой үтүөлэрин иһин Ада дойду сэринин Т. П. Степеннээх орденынан на-раараалааммыта. Сэрин-гэ курдаттыы ыттаран, ыараханна бааһырыта

уонна контузия ылбыта. Эмтэһин үтүөрэн ба-ран бойбобуой кэпсэтигэр то-нубутэ, ротаны команда-лаабыта. Кэһин сэринин Чехословакия сиригэр тү-мүктэбэтэ.

Сэрин бүтүтүн кэһинэ, 1946 сыллааха, дойдуту-гар эргиллэн ылбыта уон-на өр кэмэ учууталаа-быта. Мындаааһы, Одьу-луун, Хаахсыт, Мырыа-оскуодаларыгар директор-доһбута. Аллайына оро-йуонугар партия райко-мун пропаганда уонна агитацияга отделын сөбү-диссэйһин үлэһитэ.

1967—1970 сс. Субу-руускай аатынан совхоз парткомун секретарынан таһыллыбыта. Экиннэ суох үлэһит иһин ити сылларга Октябрьскай Ре-волюция орденэнан на-раараалааммыта.

Кэһин Чурапчытаагы интернат-оскуолага илэр үлэһит салайыта. Оройуон общественнай үлэтигэр ак-тивнайдык кыттар. 1985 сыллааха Улуу Кыайы 40 сылыгар Ада дойду сэринин I степеннээх ор-денэнан на-раараалааммы-та.

Билиги оройуонмут Во-чуоттаах гражданина, бө-лөһитигэр крэдэбиллээх сө-мөй үлэһит, бойбобуой до-дөрбүт, таһыллаах учуу-талыт сирдиг мөсүөнэ үйэ-саас тухары билиги сүрэхинигэр тыһылаах сылдыаба.

ТАБААРЫСТАРА.

Ол-бу туһунан

Кини туһунан эмиэ кэпсэтэллэр

Хаһыаттар страницала-ра эмэ биллилээх ан-глийскай ырыһыт Элтон Джон аатынан туола түс-түлөр. Бу сырыыга Джон нэстөвчү быһымынан кыттар суутун дьыала-тынан сибээстэн — кини бэйлэтин сулуус-лаахтарынан биирдэстэ-рин чаһыны уорууга бу-руйдаар. Оттон хаһыат-чыттар кырдыан эрэр ырыһыт, поп-музыка саамай баай «сулуста-рыттан» биирдэстэрэ, бө-лөһүн идэтигэр сибээ-тээх рекламада наады-лан дьабыллар дэн аа-даллар.

«Советская Россия» хаһыаттан.

Редактор Н. Е. МАКАРОВ.

ССКП райкома, райсовет исполкома Ада дойдуну көмүскүүр Улуу сэрин активнай кыттылааба, Саха АССР норуотун хайаа-һыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, оройуон Во-чуоттаах гражданина, партийнай-советскай үлэһит

КРИВОШАПКИН Роман Христофорович уһун ыарахан ыарыһыттан өлбүтүнэн, бокуон-һук көргөһүгэр, өбөлгөрүгэр, сизинэригэр дилиг кутурданнарын тиэрдаллар.

Субуруускай аатынан совхоз парткома, ди-рекцията, профкома уонна райОНО сэрин уонна педагогическай үлэ ветерана, оройуон Бочуоттаах гражданина

КРИВОШАПКИН Роман Христофорович уһун ыарахан ыарыһыттан өлбүтүнэн, бокуон-һук көргөһүгэр дилиг кутурданнарын биллэрдаллар.

ССКП райкома, райсовет исполкома 1940 сылтан СССР чилиэнэ, советскай-колхознай тутуу ветерана

МОХНАЧЕВСКАЯ Андрей Васильевич уһун ыарахан ыарыһыттан өлбүтүнэн, бокуон-һук көргөһүгэр дилиг кутурданнарын биллэрдаллар.

ЫВСЛКС райкома, оройуоннаагы Албан аат кулууба, «Мугулай» совхоз дирекцията, парткома, профкома, Бахсы сельсоветын ис-полкома, Чыаппара отделениетын салалтата үлэ ветерана

МОХНАЧЕВСКАЯ Андрей Васильевич өлбүтүнэн бокуонһук көргөһүгэр, өбөлгөрү-гар, аймахтарыгар кутурданнарын тиэрдал-лар.

Таптыыр көргөһүм, абабыт, эбэбит, аймах-пыт

МОХНАЧЕВСКАЯ Андрей Васильевич уһун ыарахан ыарыһыттан өлбүтүн, дилигин куртууһан турар, иһитинэрабит.

Көргөһө, өбөлгөрө, сизинэ, аймахтара.

Карл Маркс аатынан совхоз салалтата, Одьулуун сельскай Советын исполкома ман-ньыксыт Гуляева Вера Монсеевнада кини таптыыр көргөһө

ГУЛЯЕВ Алексей Михайлович өлбүтүнэн бэйлэлэрин кутурданнарын тиэрдал-лар.

Таптыыр көргөһүм, абабыт, аймахпыт

ГУЛЯЕВ Алексей Михайлович уһунуу ыараханнак ылдыан өлбүтүн, ди-ринник куртууһан турар, иһитинэрабит.

Көргөһө, өбөлгөрө, аймахтара.

Арыгыта суох чэгийн-чэбдик олох сиэрин иһин ЭДЭР КИИИ, ИЗДЭЭНИ БЭЙЭВИНЭН ОГОСТУМА

Мин сэрин уотун-төлө-нүн ортотунан сылдыбыт кийини. Ол ыарахан кү-нэргэ билиги көлүөнэ дьон арыгыны өрө туһатаахыт. Кыһадаһыт-эрэбит он-носоор улахан эгэ. Сэрин бүтүрүнэ төһө эрө нус-хас олоххо тийэрэбит буолла дин санырбыт. Сылаас сымнаас олоххо тигиһи кэһини. Аны биир нэдээн адаһаайла — арыгы адалар нэдээнэ.

Арыгы илэр дьаллыкка ылларбыт хас да крһини билэбин. Холбоһор, Н. И. Воякинов, А. А. Говоров олох олорон көрбөтөх дьоннор. Оттон трак-торист Петр Брыскаев итингэ сылдыан Мугуун Тыһыһыа аныһааны үрээн быһа көрдөрөн уу-га түһэ сыспыта. Кэһин бу крһин итирэн, оһовун кыһаан оттумманга төһөн өлбүтэ.

Арыгыны көччүргээн иһин эбэһингэ сүдүгэч дилиг уонна соһуулар буо-

лааччы. Ааспыт сыл сө-түннэ 4 күнүгэр ыкса итингэ Охлопков С. С. Төһүлүтэһи СПТУ үө-рөһөччигэ Яковлев Д. оло-роор дьэтигэр улахан хо-луочук көтөн түһэр уонна арыгы көрдүүр. Арыгы суох баһаалыста тадыс, дьон дьэһэлээхтэр көрдө-һүүлэрин туох да иһин ылыммыт. Атын дьэһэттэн ыгырыллан кинирбит Ма-каров Н. Г. кэһингэ ты-лыгар киллэрэн таһаарар. Бу крһэ Степан иһин ыал түннүгүн алдытар. Н. Г. Макаровы өтүүтү-үн сиргэ сырбаттар. Интернат дьэһитгэ түн-нүгүнэн кинирэн Ощепков уонна Попов дэн оһолоуу охсуһаллар. Мугуур уһу-гар тийһин бу түүн мили-ция отделениетыгар хонор.

Степан иһи күннэһи нэдэһэ тайдак сакала-ммыт? Киниуула кэлбит кэмэ эбит. Арыгы ма-һаһыныгар тийбит. Билэр уолун көрүбүт. Анараа-

гыта холуочук эбитэ үһү. Кыттыһан арыгы ылан испиттар. Степан холуо-чууһан баар дьэһин эрө буолларын дэн санаалаах айаннаабыт. Көстөрүн кур-дук, ол үтүө баатын ары-гыта баһыйбыт. нэдээн энгэрдэһит.

Аны атын түбэлтэни ылыммыт. «Мындааһы» совхоз рабочаа, күөгэйэр күнүгэр сылдыар сүүрбө түөрт саастаах Софронов Илья Ильяч ааспыт сыл-лааха балаһан ыйын 24 күнүгэр Одьулуун мала-рыһын ысылаатын ал-дытап иһин дьаһын ары-гыны уорбут. Урууу өт-түгэр иһи сыл көннөрү-нэр үлэһэ уураахтанан болдьохтоох кэһин боруу-суу сылдыаа Трофимов Гаврилы. Одьүхүмэ оро-йуонуттан кэлэн 13 ма-дээх профтехучилищада үөрэһэр, урууу өттүгэр сууттанна сыдыбыт Му-зафаров Михаилы булбут. Атастыы буола охсубут

БИИГИ ААДЫРЫСЫТ: почтавай индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор — 21-332, адаллар — 21-265, уопсай 21-505.